

TÍÐINDI

Sannlíkindir fyri mjølfabrikk á Tvøroyri

Vit eru noydd at gera alt, sum skal til fyri at vera kappingarfør, og verður neyðugt við eini mjølfabrikk fyri at kunna kappast um rávørna, so mugu vit eisini gera ta íløguna, sigur stjórin í Varðin Pelagic á Tvøroyri. Hann heldur ikki, at tað er rúm fyri fleiri uppsjóvarvirkjum, sum flotin er skrúvaður saman nú

Ingolf S. Olsen

Kappingarførið er avgerandi fyri framhaldandi góðum rakstri hjá Varðanum Pelagic á Tvøroyri, og tí verður ein nýggj mjølfabrikk helst úrs-litið, um eitt nýtt uppsjóvar-virki verður bygt í Fuglafirði.

Tað væntar Bogi Jacobsen, stjóri á uppsjóvarvirkinum Varðanum Pelagic á Tvøroyri. Høvuðsargumentið fyri at byggja virkið í Fuglafirði er nevniliga, at skipini tá sleppa av við allan fiskin á einum staði, tí mjøl- og fódurverk-smiðjan Havsbrún eisini liggur har.

- Nú er hetta ikki nakað, sum vit hava viðgjørd innan-hýsis í leiðslu og nevnd, men tað sigur seg sjálvt, at verður ein mjølfabrikk knappliga eitt kappingarparametur, so mugu vit taka tað í álvara og gera ta íløguna eisini, sigur Bogi Jacobsen.

Hann metir eina slíka íløgu fara at kosta umleið 40 milliónir krónur.

- Tað eru eisini onnur atlit enn ein møgulig nýggj kappingarstøða, ið tala fyri at gera eina mjølfabrikk. Vit brúka nevniliga sum er stórar upphæddir upp á at flyta slógv við lastbilum og skipi norð um Suðuroyarfjørð, sigur stjórin á Varðanum Pelagic.

Konseptir í andsøgn

Hann heldur ikki, at rúm er fyri einum triðja stórum uppsjóvarvirki, soleiðis sum flotin er skrúvaður saman í

løtuni. Vestmanna Seafood í Vestmanna hevur eisini tikið ímóti uppsjóvarfiski til matna, men tað er í heilt smáum nøgdum samanborið við Varðin Pelagic og Faroe Pelagic í Kollafirði.

- Eg havi absolutt onki ímóti kapping, men fortreytin má vera, at okkurt er at kappast um. Og tað haldi eg ikki, at tað eru góð útlit fyri. Vit hava basera okkara virksemini upp á RSW-skip (skip við kølitangum, red.), sum føra fiskin til lands at virka. Tí er eitt uppsjóvarvirki ein náttúrligur partur av okkara konsepti. Men hini stóru uppsjóvarreiðariini – eisini tey, sum eru nevnd í sambandi við ætlanirnar í Fuglafirði – hava gjørt stórar íløgur í fábrikstrolarar. Um hesi reiðarí eisini fara at gera íløgur í eitt uppsjóvarvirki, fara tey samstundis at kappast móti sær sjálvum, sigur Bogi Jacobsen.

Hann leggur tó dent á, at støðan verður ein onnur, um konseptini verða broytt, so fari verður frá aftur stóru fábriksskipunum og aftur til RSW-skipini.

- Tað skal tó undra meg, um tað hendir sjálvboðið, nú teir hava lagað seg til konseptið við fábriksskipum og gjørt stórar íløgur í tað. Men tað kann kanska hugsast, at politikararnir fara at lóggeva allan fiskin upp á land, so øll reiðariini verða noydd at leggja um aftur til at fiska í kølitangar og føra

fiskin óvirkaðan til lands. Tað verður so ein heilt nýggj støða, sigur Bogi Jacobsen.

Tað verður verri

Sigurð S. Simonsen, stig-takari til nýtt uppsjóvar-virki í Fuglafirði, og Bjarni Arnason, grannskoðari og fiskivinnugreinari, argumentera báðir aðra staðir í blaðnum fyri, at útlitini fyri at fáa rávøru bara kunnu gerast betri, tá silda- og makrelstriðið einaferð er av, og støðan á feltinum og í móttøkuhavnunum aftur verður normaliserað.

Bogi Jacobsen hevur tó øvugta uppfatan.

- Fyri fáum árum síðani fiskaðu vit næstan bara uppsjóvarfisk við kølitangaskipum. Tá høvdu vit onki virki á landi. Nú hava vit fleiri dýr og væl útgjørd fábriksskip, og kortini halda summi tað knappliga vera rúm fyri trimum uppsjóvarvirkjum á landi. Eg havi onki ímóti kapping, men tann logikkin havi eg ilt við at skilja, sigur Bogi Jacobsen, stjóri á Varðanum Pelagic á Tvøroyri

- Sum eg síggi støðuna, so verða uppsjóvarvirkini verri fyri tá. Tað verða ikki bara føroysku virkini, ið tá fara at kunna bjóða seg fram í Norðurhøvum. Í Noregi er ein øgiligur yvirkapasitetur av uppsjóvarvirkjum, bara tann størsti aktørurin, Norway Pelagic, eigur 14 virki. Í Noregi hava tey stórar

trupulleikar av, at alt ov nógv virki eru, og avleiðingin er húsagangir. Og tað eru júst teir trupulleikarnir, vit eisini eru í stórum vanda fyri at fáa, um fleiri virki verða bygd her. Tað kann henda júst tað sama sum hendi við øllum botnfiskavirkjunum, vit høvdu fyrr, sigur hann.

Hann visir eisini á gongdina í Danmark, har tað vóru eini 10 uppsjóvarvirki fyri fáum árum síðani, men nú bara er eitt.

- Hetta er ein vinna, har lönandi gongdin er fáar, stórar eindir á landi, sum koyra í døgndrift ein stóran part av árinum. Tað nyttar onki at dúva upp á virksemini frá klokkan 8 til 5 gerandisdagar, sum tradisjonell virki hava. Tað krevst eisini ein støðug arbeiðsstyrki á eini 100 fólki, og skulu tey støðast, má virksemini vera støðugt, staðfestir Bogi Jacobsen.

Yvirkapasiteturin aðra staðir í Evropa ger, at føroysku virkini ikki skulu vænta sær títt vitjan av útlendskum skipum, men seta álit á heimliga flotan, heldur stjórin á Varðanum Pelagic.

Vandi fyri kollapsi

Hann slær eisini fast, at føroysku skipini við vissu ikki framhaldandi fara at kunna fiska tær mongdir av makreli, vit hava sæð seinastu 4 – 5 árinum, og stóru nøgdirnar av sild, ið vórðu fiskaðar í fjør.

Tá strandarlandaavtalurnar duttu niður fyri, fóru føroyski parturin av heildarkvotuni úr umleið fimm prosentum upp í 23 prosent, og sildafiskiskapurin øktist úr umleið fimm prosentum í 17 prosent.

- Vit ríða á einum ónáttúrliga høgum aldu-toppi. Tá vit einaferð fáa strandarlandaavtalurnar upp á pláss aftur, og fiskiskapurin aftur gerst vanligur, verður okkara makrelkvota í mesta lagi 15 prosent, sum er kravið hjá fiskimálaráðharranum, og okkara partur av sildini verður helst nakað minni enn 15 prosent av heildarkvotuni. Her skulu vit eisini hava í huga, at sildastovnurin er illa fyri og í minking, so tann heildarkvotan fer at minka næstu árinum. Tað fer sostatt at koma nógv minni upp á land av makreli og sild, sum er høvuðsgrundarlagið undir